

Tridentská mše

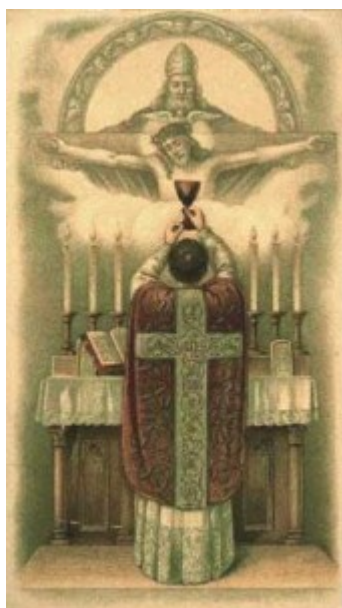

Věcně sice nepřesný, ale už značně rozšířený název **Tridentská Mše Svatá** neboli **Missa Tridentina** označuje římský obřad slavení Mše Svaté, jak se jen velmi pozvolna vyvíjel. Po koncilu v Tridentu (v letech 1545 až 1563) jej prohlásil papež svatý Pius V. pro celou Církev jako jediný závazný; odtud název. Naposledy byl tento obřad jako celek kodifikován papežem blahoslaveným Janem XXIII. v roce 1962.

Na základě směrnic, daných především Konstitucí o posvátné liturgii (*Sacrosanctum Concilium*, SC), kterou schválili 4. 12. 1963 Otcové II. Vatikánského koncilu, byl potom tento obřad postupně značně upravován a pozměňován (ještě jedno vydání misálu s pouze částečně upraveným mešním řádem vyšlo v roce 1965) až k podobě, kterou odráží mešní řád a misál, vydaný papežem Pavlem VI. v roce 1970, a která se nyní nazývá *forma ordinaria*, zatímco **tridentský obřad** je nazýván *forma extraordinaria*.

Řekne-li se tedy, že tam a tam se slouží **Tridentská Mše** nebo **Trident**, znamená to, že kněz celebuje podle misálu z roku 1962, a to latinsky (s možnou výjimkou přednesu biblických čtení v lidovém jazyce a samozřejmě promluvy v národním jazyce).

Novus Ordo Missæ (NOM) není přeložený ritus Tridentské Mše Svaté do národních jazyků, jak si dnes jistí katolíci myslí a druhým dávají věřit. Plán byl, aby Missa Tridentina zcela zanikla, kněží, kteří by ji uměli sloužit, vyhynuli a věřící, kteří by si na ni pamatovali, rovněž.

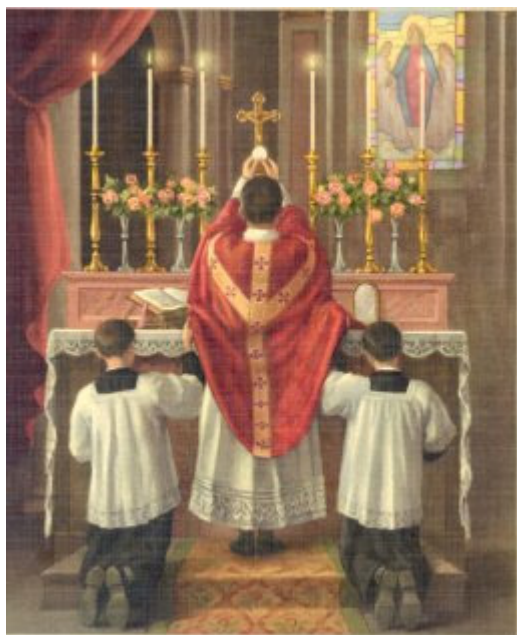

Tento obřad Mše Svaté sleduje především myšlenku zpřítomnění Kalvarské Oběti Kristovy, která má nejen oslavný, ale také či především smírný rozměr. Na znamení, že kněz přináší nebeskému Otci jménem Krista i jako zástupce věřících dokonalou Oběť smíření a vykoupení jsou všichni obráceni stejným směrem: kněz před oltářem a věřící za ním. Kněz se obrací tváří k lidu jen tehdy, když skutečně lid oslovuje.

Forma extraordinaria je oproti *řádne* formě bohatší na gesta (křížování, úklony, líbání oltáře, zvonění...), nechybí v nich chvíle, kdy kněz recituje modlitby potichu, zatímco ostatní mohou buď vše sledovat v misálku nebo rozjímat.

Při Tridentské Mši Svaté se přijímá vkleče u mřížky (pokud v kostele zůstala), která na znamení posvátné hostiny Těla Kristova může být bíle prostřena. Tridentský obřad nezná přijímání na ruku. Věřícímu je nejprve Eucharistií požehnáno a pak je mu vložena na jazyk. Nic se neodpovídá, *Amen* říká sám kněz.

Některé prvky Tridentské Mše se připouštějí i v *řádne formě*: latina, celebrace u původního oltáře, přijímání vkleče ... Stojí-li tedy například kněz u oltáře „zády k lidu“, nemusí to vůbec znamenat, že slouží Tridentskou Mši Svatou. Naopak u Svatého Petra v Římě u papežského oltáře se vždycky sloužilo „čelem k lidu“, ovšem ne proto, aby se „vidělo“, ale proto, že byl zachován starobylý zvyk obrácení směrem k zeměpisnému východu, neboť tato papežská Bazilika na rozdíl od drtivé většiny kostelů má opačnou orientaci.

Klasická Mše Svatá je především a podstatně úkonem Bohopocty, zcela a plně zaměřená k Bohu. K tomu, aby člověk vzdal svému Tvůrci pravou čest a chválu, obnovil své uznání Jeho velikosti a přinesl Mu oběť. Jaké štěstí a velikost: v nekrvavém zpřítomnění krvavé Oběti kalvarské máme oběť, která je nekonečného, věčného a svatého Boha hodna nikoli pouze proto, že On to ve své dobrotě přijímá, ale je Ho hodna absolutně, zcela dostiučňující pro svou nekonečnost, vznešenost, neposkvrněnost, svatost!

Centrem dění tedy není člověk, jeho poučení, ba ani jeho posvěcení. To jsou jisté a plné sekundární účinky, jež ze Mše Svaté též vyjdou – ale tím plněji, čím méně s malodušným kupčikovstvím – my Tobě a Ty nám – do ní vstupujeme. Naším prvním a jedinečným úmyslem účasti na Mši Svaté budiž vždy vzdát čest a chválu svému Stvořiteli, sklonit se před Jeho majestátem a vyjádřit svou naprostou oddanost, závislost a dlužnost přinesením oběti – a to při Mši svaté Obětí v pravém slova smyslu.

Proto není podstatné a ani člověka nedůstojné, když nerozumí všemu (ba naopak, to by mohlo být zavádějící tím, že by se ztratilo pojetí o účasti na tajemství, které nejsme schopni v plnosti proniknout!). Ani není potřebné (ba dokonce by bylo opět matoucí a snad až rouhavé), kdyby všechno dění se formovalo podle potřeby člověka. Právě slavnostnost obřadů, přesnost gest atd. umožňují, aby kněz, který Nejsvětější Oběť Mše Svaté přináší, a jeho asistence, vystoupili z proudu časnosti a pozemskosti a pohybovali se u oltáře ne „zády k lidem“, ale jakoby na prahu nebeské brány, v doteku s věčností. Proto i výhoda ritu, který není utvořen jednou generací, ale pozvolna se utvářel v lůně Církve po dva tisíce let, neboť i tím je velmi výrazně vyjádřena přesažnost, nadčasovost. Ritus je tak majetkem všech generací křesťanů, spojuje je skrze staletí a není soukromým majetkem té které jedné generace, vystaven její libovůli, módním myšlenkovým trendům té které doby.

V této atmosféře nadčasovosti, účasti na oslavě Boží a Oběti na prahu nebe, prožijte tedy tuto (svou snad první) Mši Svatou v klasickém ritu, jež nás činí jedním společenstvím s věřícími dvou tisíciletí, bez rušivé snahy všechno obsáhnout – postavte se třeba s Pannou Marií pod kříž a v tichém rozjímání vzdejte čest a chválu Bohu všemi mohutnostmi lidství, a nejen rozumu, který chce všechno přezvýchkat do úplného porozumění a uchvácení.